Parlamentul European
2014-2019

Document de ședință

B8-0077/2016

15.1.2016

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

depusă în conformitate cu articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la punerea în aplicare a acordurilor de asociere/acordurilor comerciale de liber schimb aprofundat și cuprinzător cu Georgia, Moldova și Ucraina
(2015/3032(RSP))

Petras Auštrevičius, Javier Nart, Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen, Dita Charanzová, Ilhan Kyuchyuk, Louis Michel, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Pavel Telička, Ivo Vajgl
în numele Grupului ALDE

B8-0077/2016

Rezoluția Parlamentului European referitoare la punerea în aplicare a acordurilor de asociere/acordurilor comerciale de liber schimb aprofundat și cuprinzător cu Georgia, Moldova și Ucraina
(2015/3032(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere acordurile de asociere din 27 iunie 2014 dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Georgia, Moldova și Ucraina, pe de altă parte, împreună cu acordurile comerciale de liber schimb aprofundat și cuprinzător care însoțesc acordurile de asociere,

– având în vedere ratificarea acestor acorduri de către Parlamentul European în luna septembrie (Ucraina), noiembrie (Moldova) și decembrie 2014 (Georgia) și rezoluțiile în acest sens adoptate atunci de către Parlamentul European,

– având în vedere raportul său cu privire la revizuirea politicii europene de vecinătate, adoptat în iunie 2015, precum și rezoluțiile sale relevante referitoare la situația politică din cele trei țări,

– având în vedere agendele de asociere pentru 2014-2016, care au succedat planului de acțiune privind aceste trei țări inclus în politica europeană de vecinătate,

– având în vedere rapoartele din 18 decembrie 2015 privind progresele înregistrate de Georgia și Ucraina referitoare la implementarea planului de acțiune privind liberalizarea vizelor;

– având în vedere articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât politica europeană de vecinătate (PEV) și Parteneriatul estic au fost create și concepute pentru a promova pacea, stabilitatea și prosperitatea în Europa prin sprijinirea democrației, statului de drept și dezvoltării economice durabile; întrucât PEV și angajamentul și parteneriatul UE cu vecinii de la est nu au fost niciodată menite să reprezinte o provocare geopolitică față de nicio altă țară;

B. întrucât acordurile de asociere, împreună cu acordurile comerciale cu Georgia și Moldova sunt în vigoare de peste un an; întrucât zona de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA) dintre Ucraina și UE a intrat în vigoare pe deplin la 1 ianuarie 2016; întrucât crearea unei zone de liber schimb aprofundat și cuprinzător (DCFTA) între UE și Georgia, UE și Moldova și UE și Ucraina reprezintă unul dintre cele mai importante beneficii reciproce ale acordurilor, deoarece importanța comerțului pentru creșterea economică, crearea de locuri de muncă, prosperitate și stabilitate este incontestabilă;

C. întrucât regimul de călătorii fără viză a fost introdus între UE și Moldova în aprilie 2014 și întrucât din ultimele rapoarte ale Comisiei din decembrie 2015 rezultă că Georgia și

Ucraina îndeplinesc în prezent cerințele prevăzute în planurile de acțiune privind liberalizarea vizelor;

D. întrucât angajamentul UE față de partenerii estici a fost întâmpinat cu rezistență de către Federația Rusă, care pare să privească influența UE numai în termeni de competiție geopolitică, într-un context cu sumă zero;

E. întrucât Rusia rămâne implicată, direct sau indirect, în conflicte și diviziuni interne care ating toate cele trei țări vizate de acordurile de asociere, conflictele din Abhazia și Osetia de Sud în Georgia, problema Transnistriei în Moldova și anexarea Crimeii de către Rusia și implicarea în conflictul din părțile de est ale Ucrainei; întrucât aceste conflicte subminează integritatea teritorială a țărilor partenere, încalcă legislația internațională și slăbesc securitatea generală a continentului european;

F. întrucât Uniunea Europeană și statele sale membre au adoptat o serie de sancțiuni și de măsuri restrictive împotriva Federației Ruse și a oficialilor ruși, în special ca urmare a anexării Crimeii de către Rusia și a implicării directe a Rusiei în conflictul din partea de est a Ucrainei;

G. întrucât țările vizate de acordurile de asociere realizează progrese măsurabile în multe domenii, dar în același timp se confruntă cu presiuni politice interne pentru realizarea de reforme politice, sociale și economice, cu presiuni din partea unei culturi democratice aflate încă în curs de dezvoltare, precum și cu presiuni externe;

H. întrucât instituțiile democratice sunt în continuare lipsite de soliditate în cele trei țări vizate de acordurile de asociere; întrucât prezența intereselor economice în unele dintre partidele politice și deci în cadrul guvernelor și în modul în care sunt alcătuite cabinetele acestora afectează decisiv configurația democratică a țărilor;

I. întrucât încheierea acordurilor de asociere nu este un scop în sine, ci face parte dintr-un proces mai amplu de stabilire a unei cooperări mai strânse cu țările vizate de acordurile de asociere, mai aproape de UE, din perspectiva reformelor juridice, economice, politice și sociale și a convergenței; întrucât, în acest scop, implementarea este esențială; întrucât acest proces se bazează pe valorile comune ale Uniunii Europene și ale țărilor asociate, toate fiind membre ale Consiliului Europei,

1. salută progresele realizate în punerea în aplicare a acordurilor de asociere și impactul pozitiv pe care acordurile de liber schimb l-au avut în ceea ce privește intensificarea schimburilor comerciale și a contactelor de afaceri, stimularea reformelor și contribuția la creșterea economică și reamintește faptul că UE este pregătită să își continue eforturile pentru a susține rezultatele pozitive ale reformelor realizate, pentru a monitoriza îndeaproape impactul acordurilor de liber schimb și pentru a reduce la minimum orice posibil impact negativ al noului regimul de liber schimb în vigoare;

2. subliniază faptul că țările vizate de acordurile de asociere au ales în mod liber angajamentul lor contractual cu Uniunea Europeană și că alegerea lor trebuie respectată pe deplin; reamintește faptul că PEV și Parteneriatul estic nu reprezintă o provocare geopolitică împotriva niciunei terțe părți, ci o politică pe termen lung în favoarea stabilității, prosperității și democrației pe continentul european, bazată pe respectarea drepturilor omului, buna guvernanță, statul de drept și economia de piață;

3. subliniază să semnarea acordurilor de asociere s-a realizat cu unanimitate în Consiliul Uniunii Europene;

4. salută evaluarea pozitivă în ceea ce privește liberalizarea vizelor pentru Ucraina și Georgia realizată de Comisie în cadrul ultimelor evaluări ale implementării planurilor de acțiune privind liberalizarea vizelor cu cele două țări; așteaptă din partea Consiliului și a statelor membre să procedeze fără întârzieri nejustificate la acordarea regimului de călătorii fără viză pentru cele două țări;

5. ia act de decizia Consiliului din 21 decembrie 2015 de a prelungi sancțiunile economice împotriva Rusiei, deoarece acordul de la Minsk nu a fost încă pe deplin pus în aplicare; subliniază că punerea în aplicare deplină a acordului de la Minsk rămâne un element central pentru stabilizarea părții de est a Ucrainei și că sancțiunile UE vor rămâne în vigoare până când Rusia va respecta partea sa din acord; reamintește faptul că sancțiunile nu sunt un scop în sine și își exprimă speranța că Federația Rusă va respecta în scurt timp dreptul internațional și astfel UE va putea să își ridice sancțiunile;

6. subliniază că Uniunea Europeană și toate organizațiile multilaterale de securitate din Europa, în special OSCE și președinția germană a OSCE trebuie să acorde o atenție politică sporită conflictelor din vecinătatea estică; îndeamnă SEAE, Consiliul și statele membre să adopte o atitudine mai proactivă și să folosească toate mecanismele diplomatice și politice existente pentru soluționarea acestor conflicte; subliniază că, în cazul în care un anumit mecanism diplomatic de soluționare nu reușește să dea rezultate în ciuda eforturilor depuse timp de mai mulți ani, ar trebui avute în vedere noi formate; reamintește că UE poate acționa cu mai multă forță pe scena mondială dacă este unită;

7. cere Comisiei și SEAE să dezvolte, împreună cu țările vizate de acordurile de asociere, măsuri prin care să se sporească gradul de încredere, să se atenueze tensiunile privind liniile de separare și să se ușureze suferința oamenilor din aceste zone de conflict; în acest context, subliniază importanța acțiunilor continue realizate de misiunile PSAC ale UE – Misiunea de asistență la frontieră a Uniunii Europene (EUBAM) în Moldova și Ucraina și Misiunea de monitorizare a Uniunii Europene (EUMM) în Georgia;

8. își reamintește sprijinul pentru suveranitatea și integritatea teritorială a tuturor țărilor din vecinătatea estică, inclusiv a celor trei țări vizate de acordurile de asociere, și subliniază că acordurile, inclusiv dispozițiile privind liberul schimb, ar trebui implementate în așa fel încât să se faciliteze soluționarea conflictelor teritoriale;

9. subliniază că, prin apropierea legislației UE în domenii precum concurența, achizițiile publice și protecția drepturilor de proprietate intelectuală, DCFTA va contribui la modernizarea și diversificarea acestor economii și astfel va da un impuls reformei și luptei împotriva corupției; îmbunătățirile în domeniul siguranței alimentare vor permite acestor țări să devină eligibile pentru exportul de produse de origine animală către UE; ia act de faptul că apropierea standardelor sanitare și fitosanitare și a reglementărilor și standardelor tehnice de cerințele UE ar trebui să conducă la efecte pozitive în materie de creștere în sectorul agricol și al prelucrării alimentare;

10. subliniază necesitatea independenței absolute a puterii judiciare în Georgia, Ucraina și Moldova;

11. subliniază, de asemenea, necesitatea unei adevărate libertăți a presei; își exprimă îngrijorarea cu privire la toate cazurile în care libertatea de expresie și libertatea presei sunt în joc;

12. consideră că controlul parlamentar este o condiție fundamentală pentru susținerea democratică a politicilor UE; invită, prin urmare, Comisia să faciliteze monitorizarea periodică și detaliată de către Parlamentul European a punerii în aplicare a DCFTA, în timp util; solicită Comisiei să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a DCFTA pentru a preveni dumpingul social și ecologic, în special în perioada de tranziție pentru unele sectoare; subliniază importanța diplomației parlamentare și, în acest sens, menționează nevoia clară de reformare a Adunării Parlamentare Euronest;

13. încurajează cele trei țări vizate de acordurile de asociere să își continue eforturile în următoarele domenii:

în ceea ce privește Georgia:

i. ia act de schimbarea prim-ministrului din Georgia în decembrie 2015 și salută declarațiile în favoarea cooperării cu opoziția parlamentară, ca mod de a reduce polarizarea politică tensionată din țară; cu toate acestea, consideră că afacerile și politica nu ar trebui să fie interconectate în conducerea unei țări democratice;

ii. salută reformele recente realizate de autoritățile georgiene pentru a continua consolidarea stabilității, independenței și eficienței instituțiilor de stat, în special a instituțiilor judiciare, precum și eforturile de a consolida protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale; consideră, cu toate acestea, că aceste reforme nu sunt suficient de ample și nu reușesc să abordeze provocările cu care se confruntă instituțiile judiciare, în special problema independenței și integrității instituționale în raport cu influența politică necorespunzătoare; cere, în mod mai specific, realizarea unei selecții transparente și bazate pe merite a judecătorilor și modificarea duratei de trei ani a perioadei de probă pentru judecători;

iii. subliniază că urmăririle penale trebuie să fie transparente, bazate pe probe, proporționale și neinfluențate de motivații politice, ar trebui să respecte strict o serie de proceduri de investigare și garanții procedurale și ar trebui să se conformeze, în desfășurarea lor, principiilor unui proces echitabil, astfel cum se stipulează în Convenția europeană a drepturilor omului; este în continuare îngrijorat de lipsa de răspundere a parchetului și de criteriile imprecise conform cărora sunt numiți procurorii și anchetatorii; solicită să se depună în continuare eforturi pentru independența deplină, eficiența, imparțialitatea și profesionalismul sistemului judiciar, parchetului și ministerului de interne, precum și ale nou-înființatului serviciu de securitate și solicită să se promoveze voința politică de a crea mecanisme pentru responsabilizarea lor;

iv. salută modificările aduse codului muncii din Georgia; subliniază, cu toate acestea, că legislația din domeniului sănătății și siguranței referitoare la drepturile lucrătorilor trebuie să constituie un element central al agendei;

v. își reiterează îngrijorarea cu privire la soarta copiilor plasați în instituții religioase rezidențiale fără a fi supravegheați de către stat, subliniază responsabilitatea

guvernului în conformitate cu legislația internațională privind drepturile omului de a proteja toți copiii împotriva violenței și solicită luarea de măsuri pentru a asigura un proces eficace de anchetare și de reabilitare a copiilor afectați de rele tratamente și/sau abuzuri sexuale;

vi. solicită o politică clară, transparentă și bazată pe drepturile omului, precum și mecanisme pentru anchetarea, urmărirea penală și compensarea încălcărilor drepturilor omului și să se asigure faptul că acest proces respectă pe deplin principiul statului de drept și garanțiile procedurale;

vii. subliniază nevoia de a îmbunătăți cultura politică și necesitatea unui climat de reconciliere națională; consideră că reținerea și încarcerarea unor funcționari care au servit sub guvernele precedente, precum și ale unor membri ai opoziției actuale ar putea fi considerate drept semne ale unei justiții selective; își exprimă îngrijorarea cu privire la potențiala utilizare a sistemului judiciar în lupta împotriva oponenților politici, ceea ce ar putea submina cursul european al Georgiei și eforturile autorităților georgiene în domeniul reformelor democratice; invită toate forțele politice să evite acest tip de instrumentalizare, luptând, totodată, cu tărie pentru a elimina corupția și abuzul în serviciu în sectorul public;

viii. îndeamnă guvernul Georgiei să creeze, în special în vederea alegerilor parlamentare din 2016, un climat favorabil pentru o mass-media liberă, care să promoveze libertatea de exprimare și pluralismul media și să permită mass-mediei să informeze în mod independent și obiectiv, fără presiuni politice sau economice; își exprimă îngrijorarea cu privire la recentele tentative de a schimba proprietarii și politica editorială a celui mai popular canal de televiziune independent din Georgia, Rustavi 2, precum și cu privire la libertatea mass-mediei în țară; solicită, în acest sens, punerea în aplicare în mod integral a legii privind transparența proprietății în domeniul mass-mediei și reiterează faptul că nicio hotărâre judecătorească nu ar trebui să submineze independența politicii editoriale a mass-mediei;

ix. solicită guvernului georgian să inițieze o reformă a legislației electorale, pentru a asigura o mai bună reprezentare proporțională și pluralistă, în conformitate cu cerințele internaționale și europene și hotărârea curții constituționale din Georgia;

x. condamnă eforturile de a ridica memoriale și statui ale lui Iosif Stalin și invită autoritățile georgiene să se distanțeze de aceste activități și să demonstreze respectul cuvenit memoriei milioanelor de victime ale stalinismului;

xi. subliniază că, potrivit oficiului de statistică georgian (Geostat), în primele 12 luni de la punerea în aplicare a DCFTA s-a înregistrat o creștere a importurilor UE din Georgia de 15 %, în timp ce exporturile UE în Georgia au scăzut ușor, cu 6,2 %; solicită aderarea Georgiei la Tratatul de instituire a Comunității Energiei, cu scopul de a asigura conformitatea deplină cu capitolul 11 din DCFTA;

xii. subliniază necesitatea de a accelera implementarea pe teren a reglementărilor în materie de siguranță alimentară și de a îmbunătăți cooperarea dintre agenții în Georgia în vederea atingerii rezultatelor dorite în cadrul DCFTA;

xiii. invită guvernul Georgiei să se asigure că societatea civilă este implicată în mod corespunzător în procesul de reformă;

în ceea ce privește Moldova:

i. regretă că Parlamentul Moldovei și partidele politice reprezentate în cadrul său nu au reușit încă să formeze un nou guvern după ce moțiunea de cenzură din 29 octombrie 2015 a condus la demisia guvernului condus de prim-ministrul Valeriu Streleț; consideră că actualul impas politic din Moldova a ajuns într-un punct critic, care riscă să destabilizeze instituțiile țării și să pună în pericol economia, legitimitatea politică a tuturor partidelor politice și lupta împotriva corupției, care are un impact major asupra volumului investițiilor străine directe (ISD);

ii. solicită tuturor partidelor politice din Moldova să se implice în mod serios în negocieri în vederea găsirii unei majorități care să formeze un guvern capabil să treacă la punerea în aplicare a reformelor necesare, în special la stabilizarea economiei în conformitate cu solicitările Băncii Mondiale și FMI de a se asigura investiții și achiziții publice;

iii. subliniază că Moldindconbank, Moldova Agroindbank și Victoria Bank ar trebui supuse unor audituri de diagnostic și că eventualele probleme identificate ar trebui abordate fără întârziere; ia act de faptul că supravegherea sectorului bancar este în continuare insuficientă; subliniază că întreprinderile sunt cele care suportă costul crizei financiare, confruntându-se cu mai multe dificultăți în ceea ce privește accesul la împrumuturi;

iv. subliniază că, după un an de punere în aplicare a DCFTA, exporturile totale ale Moldovei au scăzut cu 14,8 %, deși schimburile comerciale cu UE au fost cele mai stabile, exporturile către aceasta scăzând doar cu 1,4 %, în timp ce exporturile către CSI și alți parteneri au înregistrat o scădere mai accentuată; atrage atenția în special asupra produselor agroalimentare, în cazul cărora așteptările erau ridicate și mulți opozanți susțineau că Moldova nu este competitivă, însă evoluția exporturilor către UE a fost pozitivă, cu o creștere de 10,8 %;

v. constată, în cazul serviciilor, că legislația internă prezintă în continuare deficiențe fundamentale în ceea ce privește definițiile de bază referitoare la stabilirea și circulația profesioniștilor și la sectorul asigurărilor, expunând Moldova la riscuri similare cu cele care au dus la criza bancară mondială;

în ceea ce privește Ucraina:

i. regretă că Acordul de la Minsk nu au fost pus în aplicare pe deplin și încurajează autoritățile ucrainene, precum și autoritățile ruse să depună toate eforturile în vederea punerii în aplicare depline și integrale a obligațiilor care le revin în temeiul respectivului acord; salută lucrările cu privire la reformele legislative necesare pentru a îndeplini cerințele Acordului de la Minsk și activitatea desfășurată în vederea îndeplinirii planului de acțiune pentru liberalizarea regimului de vize și a respectării planului de acțiune pentru asociere și subliniază că, atunci când vor fi aplicate pe deplin, aceste reforme vor schimba radical societatea ucraineană și vor îmbunătăți condițiile pentru cetățenii ucraineni;

ii. solicită statelor membre să asigure personalul complet și operaționalitatea deplină ale misiunii OSCE; ia act de apelurile lansate de guvernul ucrainean privind o forță internațională extinsă de menținere a păcii la granița ruso-ucraineană și în districtele Donețk și Luhansk; este de acord cu faptul că, odată ce situația va permite acest lucru și ca parte a punerii integrale în aplicare a Acordului de la Minsk, ar trebui oferită părților la conflict posibilitatea desfășurării unei misiuni PSAC sub egida UE, care să ajute la sarcini precum deminarea, acordarea de asistență pentru pregătirea alegerilor locale și asigurarea accesului liber pentru organizațiile de ajutor umanitar;

iii. își reiterează apelul pentru a se acorda în continuare o atenție deosebită reformei sistemului judiciar și luptei împotriva corupției, ca punct esențial pentru a restabili încrederea deplină și legitimitatea parlamentului ucrainean și a partidelor politice din Ucraina;

iv. invită autoritățile, politicienii, liderii, partidele politice și alți formatori de opinie din Ucraina să depună eforturi suplimentare pentru a unifica țara, a depăși disensiunile interne și a pune capăt culturii politice adesea polarizate din țară; subliniază faptul că partidele politice trebuie să se transforme în organizații pe deplin democratice și cu rădăcini la nivel local, care nu depind de oligarhi pentru finanțare și influență; subliniază necesitatea unei implementări stricte a legii privind finanțarea partidelor politice;

v. salută intrarea în vigoare a acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător la 1 ianuarie 2016 și regretă decizia Federației Ruse de a restrânge schimburile comerciale cu Ucraina, încălcând angajamentele bilaterale și din cadrul OMC; reamintește implicarea Comisiei în discuțiile tehnice cu Ucraina și Rusia cu privire la consecințele acordului de liber schimb, care reprezintă prima dată când UE a purtat discuții cu o țară terță în legătură cu un acord bilateral; speră ca aceste discuții să poată continua și produce rezultate concrete; solicită Federației Ruse, prin urmare, să se abțină de la alte restricții comerciale, precum și un dialog mai constructiv atât cu UE, cât și cu Ucraina;

vi. constată că Ucraina a înregistrat o reducere a exporturilor sale totale în prima jumătate a anului 2015, deși schimbarea structurii regionale a exporturilor a însemnat că proporția exporturilor având ca destinație UE a rămas stabilă, la un nivel de aproximativ 30 % din totalul exporturilor;

vii. îndeamnă Ucraina să își alinieze legislația cu cea a UE în domeniul dreptului societăților comerciale, al guvernanței corporative, al contabilității și al auditului și să elimine măsurile sale de restricționare a exporturilor de lemn, care încalcă articolul 35 din Acordul de asociere și normele OMC;

viii. salută decizia Ucrainei de a suspenda măsurile sale de salvgardare privind autoturismele în conformitate cu hotărârea OMC din 20 iulie 2015 și ia act de eliminarea unei suprataxe vamale speciale de tip „erga omnes”, motivată de dezechilibrele balanței de plăți, pe care Ucraina a introdus-o la sfârșitul lui 2014;

14. solicită finalizarea rapidă a reformei energiei, inițiată în 2015; ia act de faptul că, de la 1 aprilie 2016, toate prețurile la energie ar trebui unificate pentru a evita pe viitor

arbitrajul privilegiat pentru anumite persoane care au acces la informații confidențiale și ar trebui instituită o piață reală a gazelor și a energiei electrice, care să fie supravegheată de către o autoritate de reglementare cu adevărat independentă;

15. subliniază necesitatea de a promova o mass-media liberă și libertatea de exprimare, ca elemente fundamentale, intensificând totodată eforturile de combatere a dezinformării și de îmbunătățire a comunicării strategice a politicilor și acțiunilor UE în vecinătatea estică, inclusiv pentru cele trei țări vizate de acordurile de asociere, împreună cu activitățile Grupului operativ Stratcom Est al UE, o structură nou-înființată în cadrul SEAE;

16. observă că, în conformitate cu articolul 49 din TUE, Georgia, Moldova și Ucraina – la fel ca orice alt stat european – pot cere să devină membre ale Uniunii, cu condiția să adere la principiile democrației, să respecte libertățile fundamentale, drepturile omului și drepturile minorităților și să asigure funcționarea statului de drept;

17. reiterează apelul său pentru reînnoirea politicii europene de vecinătate, pe baza unei viziuni politice clare și ambițioase, și necesitatea de a vorbi cu o singură voce politică; își reiterează apelul referitor la numirea unor reprezentanți speciali ai UE pentru vecinătatea estică și sudică, având misiunea de a coordona politic un PEV revizuit;

18. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție președinților, parlamentelor și guvernelor Georgiei, Moldovei și Ucrainei, precum și Consiliului, Comisiei, SEAE și Consiliului Europei.